

Hz. Mevlana'nın Mesnevi kitabı 5. Cildi(1335-1420)'nde geğen, en çok eleştirilen ve en mőstehcen bulunan "**kabak hikayesi**" aslında o devrin ve bu devrin zirve iletişimcisinin dilinden dőnya ve ahiretimize her daim katkı sunacak çok değerli ve önemli dersler içerir dikkatle ve derinlikli bakıldığında.

Dőnyada her Őey, bilimin de temeli olan bir **dőzen ve mizan** űzerine kuruludur.

Her Őey değerini ve kıymetini bu lőler çerçevesinde alır/almalıdır.

Değermez ve bőtőn dinlerin ve kőltőrlerin kabul ettiği ortak mukaddes, tek kutsiyet sahibi değerimiz "Allah" tır.

Bőtőn değerleri en başa Allah'ı koyarak sıralamamız gerekiyor.

Mevlana'nın hikāyesini kısaca hatırlayalım.

Olayda kendini dőnyada mőlkőn sahibi zannederek "sınırsız/ölősz" Őehvetinin her isteğini ve tőm duygularını tatmin etmek isteyen **ev sahibesi kadın**,

Kendini dőnyada imtihan olurken misafir bilen ve ev sahibinin çizdiği sınırlar/çizgiler(kabak)

çerçevesinde şehvetini ve duygularını **helal dairede** tatmin edip, asıl tatmini cennete bırakan **a kıllı hizmetçi kız**.

Evet, **eşek** tasviriyle erkek/kadın insanda sınır tanımayan, sınır konulmamış şehvet ve diğer duygular temsil ediliyor.

Kabak tasviri ile de imtihan dünyasında bize tanınan alanın sınırlarını çizen Kur'an ve Sahih Sünnetle belirlenmiş ölçü anlatılıyor.

Ölçüye dikkat etmediğinizde ev sahibesi kadın gibi şehvet ve diğer duyguların akli ve kalbe galip gelmesiyle hikâye de olduğu gibi kan revan içinde kalır, dünya ve ahiret zararına uğrarsınız.

Bu sebeple çok cazip olan ve yaklaşıldığında, kabağu unuttuğunuzda kesinlikle yapacağınız 3 büyük günah için "yapmayın" değil "yaklaşmayın" emri verilmiştir.

Zina, faiz ve yetim/kamu/vakıf malı yemek kabak kullanımının en çok dikkat edileceği ameller.

Eşyaya verdiğimiz değerin referansı Allah olmalı demiştik.

İttakullah/Takva sahibi olmak: Allah'ın koyduğu değer ölçüleri ve sınırlara riayetle bir hayat sürmek demek.

Dünya/ahiret mutluluğunun anayasası ilk 3 maddesi şu esaslar olmalıdır:

En değerli varlığımız **aşkın varlığımız** Rabbimiz,

Değerli varlığımız **ıçkin varlığımız** eşimiz,

Değerli varlığımız **taştığımız ve taşkın varlıklarımız** anne/baba ve çocuklarımız olmalı.

Bu değerlerin ayarlarıyla oynanırsa mizan ve ölçü kaçır saadette bozulur.

Said Nursi'de sırat-ı müstakimin geçtiği günde 40 defa dua ettiğimiz "Bizi doğru olan yola ilet." (Fatiha, 1/6) ayetini tefsir ederken bu değerler silsilesine ve kabakla ifade edilen ölçüyü, 6 yanlış, 3 doğru ilkelerle açıklar.

İnsanı insan yapan 3 temel duygu vardır:

1. Kendine menfaatli olan şeyleri temin için kuvve-i şehviye,
2. Kendine zararlı olan şeyleri uzaklaştırmak için kuvve-i gadabiye,
3. Fayda ve zararı ayırt etmek, hikmeti bilmek için kuvve-i akliye.

İnsandaki bu kuvvetlere, şeriatça bir had ve bir nihayet tayin edilmişse de, fitraten tayin edilmemiş olduğundan, bu kuvvetlerin her birisi, tefrit, vasat, ifrat namıyla üç mertebeye ayrılırlar. Fatiha'daki Sırat-ı müstakimden murat, şu üç mertebedir.

Meselâ, **kuvve-i şehviyenin** tefrit mertebesi humuddur ki, ne helâle ve ne de harama şehveti, iştihası yoktur. İfrat mertebesi fücurdur ki, namusları ve ırzları pâyimal etmek iştihasında olur. Vasat mertebesi ise **iffettir** ki, helâline şehveti var, harama yoktur.

İhtar: Kuvve-i şehviyenin yemek, içmek, uyumak ve konuşmak gibi fûruatında da bu üç mertebe mevcuttur.

Ve keza, **kuvve-i gadabiyenin** tefrit mertebesi, cebanettir ki korkulmayan şeylerden bile korkar.

İfrat mertebesi tehevürdür ki, ne maddî ve ne mânevî hiçbir şeyden korkmaz. Bütün istibdadlar, tahakkümler, zulümler bu mertebenin mahsulüdür. Vasat mertebesi ise

şecaattir

ki, hukuk-u diniye ve dünyeviyesi için canını feda eder, meşru olmayan şeylere karışmaz.

İhtar: Bu kuvve-i gadabiyenin fûruatında da şu üç mertebenin yeri vardır.

Ve keza, **kuvve-i akliyenin** tefrit mertebesi gabâvettir ki, hiçbir şeyden haberi olmaz. İfrat mertebesi cerbezedir ki, hakkı bâtil, bâtilı hak suretinde gösterecek kadar aldatıcı bir zekâyâ malik olur. Vasat mertebesi ise **hikmettir** ki, hakkı hak bilir, imtisal eder; bâtilı bâtil bilir, içtinap eder.

İhtar: Bu kuvvetin şu üç mertebeye inkısamı gibi, fûruatı da o üç mertebeyi hâvidir.

Hülâsa: Şu dokuz mertebenin altısı zulümdür, üçü adl ve adalettir. Sırat-ı müstakimden murat, şu üç mertebedir.

Fatiha'daki Sırat-ı müstakimden murat, **iffet+şecaat+hikmet**'ten oluşan şu üç mertebedir.

Yine Said Nursi Lem'alar isimli kitabında bu ölçülere dikkat ederek hayatımızı sürdürme konusunda şu hayatı uyarıları yapar:

"Madem öyledir, hazer et, dikkatle bas, batmaktan kork. Bir lokma, bir kelime, bir dane, bir lem'a, bir işarete, bir öpmekte batma. Dünyayı yutan büyük letâiflerini onda batırma. Çünkü çok küçük şeyler var, çok büyükleri bir cihette yutar. Nasıl küçük bir cam parçasında gök, yıldızlarıyla beraber içine girip gark oluyor. Hardal gibi küçük kuvve-i hafızanda, senin sahife-i a'mâlin ekseri ve sahaif-i ömrün ağlebi içine girdiği gibi, çok cüz'î küçük şeyler var, öyle büyük eşyayı bir cihette yutar, istiab eder." (Lem'alar, On Yedinci Lem'a, On Dördüncü Nota)

Rabbimize imanla bağlandığımız "Hablullah/Kur'an/Sünnet" sayesinde dünya hayatında bize

yön veren “değerler silsilesi” ni oluşturmali ve günde 5 vakit listeyi gözden geçirmeliyiz.

Aksi halde yanlış kişilere, yanlış eşyaya, yanlış makama, mevkiye v.b. verdiğimiz fazla değer başımızı yere eğer.

Aman dikkat!